

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงเหตุที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา 2) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา 4) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมและปัจจัยด้านสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับจิตลักษณะตามสถานการณ์และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา และ 5) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2551 จำนวน 441 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามภาควิชา

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เปรียบเทียบ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และแบบวัดมาตรฐานประเมินรวมค่า โดยแบ่งกลุ่มตัวแปรออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะเดิม 2) กลุ่มตัวแปรสถานการณ์ 3) กลุ่มตัวแปรจิตลักษณะตามสถานการณ์ 4) กลุ่มตัวแปรพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 5) ลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษา ได้แก่ เพศ วุฒิ การศึกษาเดิม ผลการเรียน หลักสูตรที่ศึกษา ภูมิสำเนาเดิม และฐานะครอบครัว ซึ่งเป็นตัวแปรแบ่งกลุ่มย่อยในการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยนี้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนธันวาคม 2551 ถึงเดือนมกราคม 2552 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยใช้สถิติจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสามทาง (Three-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise และ Hierarchical และมีสถิติขั้นรองในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของกลุ่มเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' การวิเคราะห์ทางสถิติทั้งหมดกระทำในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยที่แบ่งโดยลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษา เพื่อให้ได้ผลชัดเจนที่สุด

ผลการวิจัยที่สำคัญ มี 5 ประการ คือ

(1) นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่ฐานะครอบครัวต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

(2) นักศึกษาที่มีจิตลักษณะเดิม 3 ด้านมาก/สูง คือ สุขภาพจิตที่ดีมาก เชื่ออำนาจในตนเอง และมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะมาก โดยพบในกลุ่มรวม กลุ่มนักศึกษาชาย กลุ่มนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต และกลุ่มนักศึกษาภูมิสำเนาเดิมอยู่ต่างจังหวัด และยังพบอีกว่า ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมสามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะ ความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ในนักศึกษากลุ่มรวมได้ 15.5%, 8.9%, 3.0% และ 9.3% ตามลำดับ โดยทำนายความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะ และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ในกลุ่มนักศึกษาชาย ได้สูงสุดเท่ากับ 15.8% และ 15.8% ตามลำดับ ทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะได้สูงสุด 22.9% ในกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต และทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าได้สูงสุด 14.7% ในกลุ่มนักศึกษาภูมิสำเนาเดิมอยู่กรุงเทพฯ โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง เชื่อในอำนาจตนเอง และสุขภาพจิตดี ตามลำดับ

(3) นักศึกษาที่อยู่ในสถานการณ์ 3 ด้านมาก คือ มีการอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผลมาก รับรู้ทัศนคติทางสังคมมาก และรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามาก โดยพบในกลุ่มนักศึกษาที่มาจากสายอาชีวศึกษา และยังพบอีกว่า ปัจจัยด้านสถานการณ์สามารถทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะ ความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ในนักศึกษากลุ่มรวมได้ 30.1%, 11.6%, 3.6% และ 9.4% ตามลำดับ โดยทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะได้สูงสุด 38.3% ในกลุ่มนักศึกษาภูมิสำเนาเดิมอยู่กรุงเทพฯ ความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะได้สูงสุด 17.5% ในกลุ่มนักศึกษาหญิง ทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่าได้สูงสุด 11.8% ในกลุ่มนักศึกษาที่มาจากสายอาชีวศึกษา และทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะได้สูงสุดเท่ากับ 14.8% ในกลุ่มนักศึกษาที่มีผลการเรียนสูง โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมและการรับรู้ทัศนคติทางสังคม ตามลำดับ

(4) นักศึกษาที่อยู่ในสถานการณ์ มีจิตลักษณะเดิม และจิตลักษณะตามสถานการณ์สูง/มาก คือ มีการมุ่งอนาคตควบคุมตนเอง หรือรับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อมมาก หรือทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมลดปริมาณขยะมาก เป็นผู้ที่มีพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่ามากกว่านักศึกษาประเภทตรงข้าม พบในกลุ่มกลุ่มนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต ปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมเมื่อร่วมกับปัจจัยด้านสถานการณ์ สามารถร่วมกันทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรม

ลดปริมาณขยะ ความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และ พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ในกลุ่มรวมได้ 32.9%, 14.9%, 4.9% และ 12.4% ตามลำดับ โดยทำนายทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลดปริมาณขยะ พฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และ พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ในกลุ่มนักศึกษาภูมิลำเนาเดิมอยู่กรุงเทพฯ ได้สูงสุดเท่ากับ 43.2%, 18.7% และ 22.0% ตามลำดับ และทำนายความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะได้ สูงสุด 21.9% ในกลุ่มนักศึกษาหญิง โดยมีตัวทำนายที่สำคัญ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน การ รับรู้ข่าวสารด้านสิ่งแวดล้อม การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนและใช้เหตุผล การรับรู้ทัศนทาง สังคม และสุขภาพจิตดี ตามลำดับ

(5) ปัจจัยด้านจิตลักษณะตามสถานการณ์ สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่าง คุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ได้เพิ่มขึ้นจากปัจจัยด้านจิตลักษณะเดิมและปัจจัย ด้านสถานการณ์ ซึ่งเป็นการทำนายในกลุ่มรวมได้เพิ่มขึ้น 5.6% และ 12.0% ตามลำดับ โดย ทำนายพฤติกรรมการใช้สิ่งของอย่างคุ้มค่า และพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการสร้างขยะ ในกลุ่มนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตเพิ่มขึ้นได้สูงสุดเท่ากับ 10.9% และ 29.8% ตามลำดับ โดยมีตัวทำนาย ที่สำคัญ คือ ความพร้อมที่จะกระทำการลดปริมาณขยะ และทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมการลด ปริมาณขยะ ตามลำดับ

The purpose of this research is to study students' factors effective toward consumption behavior on eco-friendly with 5 major purposes ; 1) to compare students' consumption behavior on eco-friendly. 2) to study the factor of psychological traits concerning with situational psychology and students' consumption behavior on eco-friendly. 3) to study the factor of situations concerning with situational psychology and students' consumption behavior on eco-friendly. 4) to study the factor of psychological traits and factor of situation concerning with situational psychology and students' consumption behavior on eco-friendly and 5) to study the factor of situational psychology concerning with students' consumption behavior on eco-friendly. The sample group is the 441 bachelor students in Industrial Education Faculty at KMITL of the educational year of 2008 from the sampling of field of study classification.

This research is a comparative-correlation study using questionnaire and summated rating scales measurements. There five groups of variables as follows ; 1) Psychological traits variables 2) Situation variables 3) Situational psychology variables 4) Consumption behavior on eco-friendly variables 5) Bio-social and background characteristics of the students such as gender, original education, GPA, educational course, hometown and family economic status which is the variables of group separation of information analysis. This research accumulating the information in December 2008 to January 2009 analyzing the information with instant statistic program by using amount statistic, percent, average value, standard variation, t-test, Three-way analysis of Variance and the analysis of Stepwise and Hierarchical Multiple Regression and the second statistic of information analysis is group comparison by couple with Scheffe'. All statistic analysis proceeded into total groups and sub groups separated by students' bio-social and background characteristics for the best result. The 5 important analysis results are;

(1) The students with different gender will have different optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior differently in the statistic significance of .05. While the students with different family economic status will have different waste-making avoidance behavior and consumption behavior on eco-friendly differently in the statistic significance of .05.

(2) The students with 3 much / high psychological traits are with very good mental health, much believe in internal locus of control of reinforcement and much future orientation and self-control are the persons with the waste-making avoidance behavior found in main group, male-student group, bachelor of industrial education students and up-country hometown student group. Other than that it was found that the factor of psychological traits can forecast the favorable attitude towards waste-minimization behavior, behavioral intention, optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior of the group of students, total 15.5%, 8.9%, 3.0% and 9.3% respectively with the forecast of behavioral intention and the waste-making avoidance behavior in male students group for 15.8% and 15.8% respectively, forecasting the favorable attitude towards waste-minimization behavior for 22.9% in the group of bachelor of arts students and forecast the optimal utilization behavior for 14.7% in the Bangkok hometown students with the significance forecast of future orientation, internal locus of control and good mental health, respectively.

(3) Students with 3 situations very much with love-reason oriented child-rearing practices, perceived social norm and receive much about the environmental information, are the persons with the much optimal utilization behavior found in the student group of vocational school also found that the factor of situation can forecast the favorable attitude towards waste-minimization behavior, behavioral intention, optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior in the student main group for 30.1%, 11.6%, 3.6% and 4% respectively by forecasting the favorable attitude towards waste-minimization behavior for 38.3% in Bangkok hometown students, the behavioral intention for 17.5% in the female student group forecasted, the optimal utilization behavior for 11.8% in the group of vocational students and forecasted the waste-making avoidance behavior for 14.8% in the high GPA student group with the important forecast of love-reason oriented child-rearing practices, receiving of environmental information and perceived social norm, respectively.

(4) The students in the much / high situation, psychological traits and situational psychology are with much future orientation, much receive much about the environmental information, and much favorable attitude towards waste-minimization behavior are the

persons with the behavior of the most worth of optimal utilization more than those of the opposite qualification, found in the bachelor of industrial education students. The factor of psychological traits merging with the factor of situation can forecast the favorable attitude towards waste-minimization behavior, behavioral intention, optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior in the main group for 32.9%, 14.9%, 4.9% และ 12.4% respectively, by forecasting the favorable attitude towards waste-minimization behavior, optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior in the Bangkok hometown student group for the maximum of 43.2%, 18.7% และ 22.0% respectively and forecast the behavioral intention for the maximum of 21.9% in the female student group with the important forecast is the characteristics of future aiming self control, receiving the environmental information, well-bred support and being reasonable, belief of closed up persons and good health, respectively.

(5) The factor of situational psychology can forecast the optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior, adding from the factor of psychological traits and the factor of situation which is the forecasting in group increased 5.6% and 12.0% respectively, by forecasting the optimal utilization behavior and waste-making avoidance behavior in the group of bachelor of art students can increase with the maximum of 10.9% and 29.8% respectively, with the major forecast of behavioral intention and favorable attitude towards waste-minimization behavior, respectively.